

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 28
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas) siekiama numatyti prievolę skaidyti statinio statybos darbų ir statinio projektavimo paslaugų pirkimą į dalis.

Šiuo metu nemažai statinių statybos darbų ir statinių projektavimo paslaugų viešieji pirkimai vykdomi kartu, t. y. pirkimų objektas – projektavimo paslaugos ir statybos darbai – dirbtinai sujungiamas, nors tai yra dvi atskiros viešųjų pirkimų dalys. Toks viešųjų pirkimų modelis neužtikrina visuomenės interesų apsaugos statybos ir architektūros srityse, negarantuoja kuriamos aplinkos kokybės, neskaidrus, iškreipia sąžiningą konkurenciją. Perkant statinio projektavimo paslaugas atskirai, būtų sukuriama prielaidos teisingai konkurencijai, skatinančiai kokybės gerėjimą ir inovacijų diegimą, būtų gaunama daugiau pasiūlymų, geriau išnagrinėjama konkreti situacija ir įvertinama supanti aplinka, būtų garantuojama sprendimo pasirinkimo laisvė, yra didesnė tikimybė, kad būtų atsižvelgta į visuomenės interesus suderinant juos su suinteresuotų asmenų poreikiais ir užtikrinta aplinkos kokybė.

Statinių projektavimo paslaugų viešieji pirkimai neturėtų būti rengiami su statinių statybos darbų viešaisiais pirkimais, nes be statinio projektavimo paslaugų viešųjų pirkimų rezultato – statinio projekto, labai sunku nurodyti, kokius statybos darbus reikės atlikti, kokias medžiagas ir kiek jų naudoti.

Vadovaujantis galiojančiu teisiniu reglamentavimu, statinio projektavimo paslaugų tiekėjas yra atsakingas už statinio projekto sprendinius. Pažymėtina, kad perkant statinio projektavimo paslaugas kartu su statinio statybos darbais, statinio projekto vykdymo priežiūrą (kurios tikslas – kontroliuoti, kad statinys būtų statomas pagal statinio projektą ir būtų įgyvendinta statinio projekte sukurta statinio architektūra) atlieka statybos darbų rangovas arba jo subtiekęs, todėl gali kilti rizika, kad nukentės statinio kokybė: gali būti naudojamos pigesnės medžiagos, parenkami sprendiniai, pasižymintys mažesniu ilgaamžiškumu, didinantys būsimo eksploatacines sąnaudas ir pan. Tai galimai sąlygoja neobjektyviai vykdomą statinio projekto vykdymo priežiūrą, kurią turėtų vykdyti statinio projekto vadovas, siekdamas užtikrinti tinkamą sprendinių įgyvendinimą. Kadangi šiuo atveju statinio statybos rangovas tampa statinio projektuotojo užsakovu, kuris kelia tik jam – užsakovui – kaip verslo subjektui, priimtinus reikalavimus, į kuriuos statinio projekto vadovas privalo atsižvelgti. Susiklostantys civiliniai komerciniai santykiai tarp rangovo ir projektuotojo panaikina galimybę projektuotojui nešališkai vykdyti veiklą.

Įstatymo projektu įtvirtinus nuostatą, kad statinio projektavimo paslaugos būtų perkamos atskirai nuo statinio statybos darbų, būtų paskatintas tiekėjų dalyvavimas viešuosiuose pirkimuose, padidėtų konkurencija ir leistų užtikrinti, kad būtų įgyvendinta statinio projektavimo paslaugų viešojo pirkimo metu įsigyta statinio architektūra ir statinio statybos darbų kokybė.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projekto iniciatorius – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija. Įstatymo projekto rengimą koordinavo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Statybos ir teritorijų planavimo departamento direktorius Marius Narmontas (tel. 8 706 63608, el. p. marius.narmontas@am.lt). Įstatymo projektą parengė Erdvinio planavimo, urbanistikos ir architektūros skyriaus vedėja (Algimantė Treinienė tel. 8 706 63623, el. p. algimante.treiniene@am.lt) ir vyriausioji specialistė Gintarė Dubickaitė (tel. 8 706 63583, el. p. gintare.dubickaite@am.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojamo įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Galiojančiame Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta, kad tik tarptautiniai pirkimai privalo būti, o supaprastinti ar įstatymo 2 priede nurodyti socialinių ir kitų specialiųjų

paslaugų pirkimai gali būti atliekami skaidant pirkimo objektą į dalis. Įstatymo projektu siūloma išplėsti reguliavimą ir nustatyti, kad kai perkami statinio statybos darbai ir statinio projektavimo paslaugos, – pirkimo objektas irgi būtų privalomai skaidomas į dalis.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Siekiant padidinti konkurenciją viešuosiuose pirkimuose, Įstatymo projektu perkančiosios organizacijos įpareigojamos skaidyti pirkimo objektą į dalis, kai perkami statinio statybos darbai ir statinio projektavimo paslaugos. Tačiau galioja nuostata, kad perkančioji organizacija gali neskaidyti pirkimo objekto į dalis, kai dėl skaidymo sumažėtų tiekėjų konkurencija, pirkimo sutarties vykdymas taptų per daug brangus ar sudėtingas techniniu požiūriu, skirtingų pirkimo objekto dalių įgyvendinimas būtų susijęs ir dėl to atsirastų būtinybė koordinuoti šių dalių tiekėjus, kas keltų riziką netinkamai įvykdyti pirkimo sutartį, ar, esant kitiems motyvams, dėl kurių netikslinga pirkimo objekto skaidyti į dalis.

Įstatymo įpareigojimas perkančiąsias organizacijas skaidyti pirkimo objektą į dalis, kai perkami statinio statybos darbai ir statinio projektavimo paslaugos, paskatins tiekėjus dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, padidins konkurenciją ir leis užtikrinti, kad būtų įgyvendinta statinio projektavimo paslaugų viešojo pirkimo metu įsigyta statinio architektūra ir statinio statybos darbų kokybė.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Neigiamos Įstatymo projekto priėmimo pasekmės nenumatomos.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Įstatymas pagerins viešųjų pirkimų rezultatus, skatins konkurencingą, inovacijomis pagrįstą ekonomiką ir jos augimą.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Teisės aktų projektų parengti nereikės.

9. Ar įstatymo projektai parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymams nustatytų reikalavimų ir atitinka bendrines lietuvių kalbos normas.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas neprieštaruoja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.

Teisės aktų projektų parengti nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymo įgyvendinimas papildomų išlaidų iš valstybės biudžeto nepareikalaus.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimo ir išvadų neprašyta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

viešieji pirkimai

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.